Vlaanderen
is sociaal wonen

Algemene verordening gegevensbescherming

Aftellen naar 24 mei 2018

Wat is het?

- General Data Protection Regulation (GDPR)

  OF

- Algemene Verordening Gegevensverwerking (AVG)

Vlaanderen
is sociaal wonen

Wat is het?

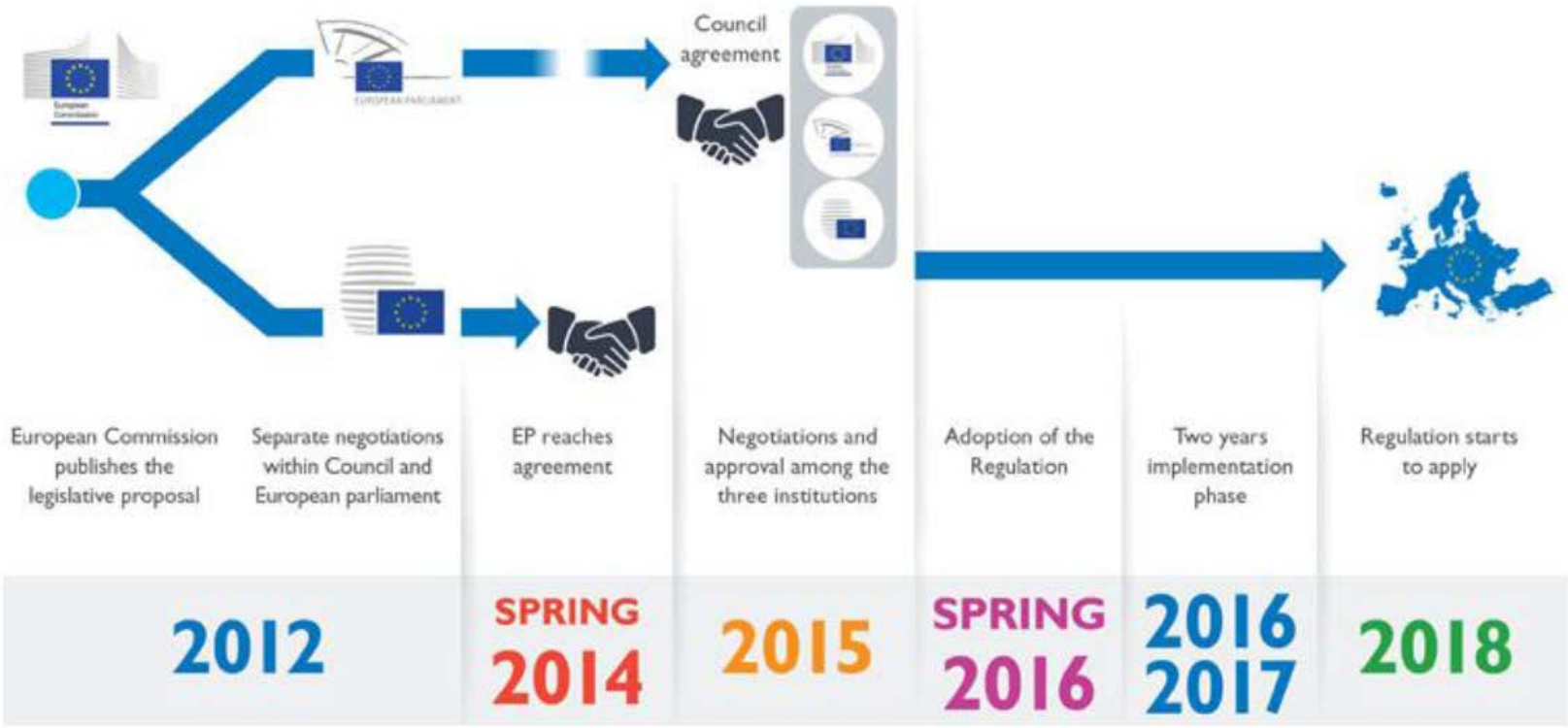

Vlaanderen
is sociaal wonen

Wat is het?

- Een verordening van het Europees parlement en de Raad van de Europese Unie.
- Betreffende de bescherming van natuurlijke personen
- In verband met de verwerking van de persoonsgegevens
- En betreffende het vrije verkeer van die gegevens
- En tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG
  - → Vervangt bestaande wet op verwerking persoonsgegevens die gebaseerd was op richtlijn
  - → Verordening geeft aan lidstaten geen mogelijkheden tot afzwakken. Dient integraal overgenomen te worden.
  - → Van toepassing op publieke en private sector
  - → Slaat niet op politie en justitie

Vlaanderen
is sociaal wonen

Wat is het?

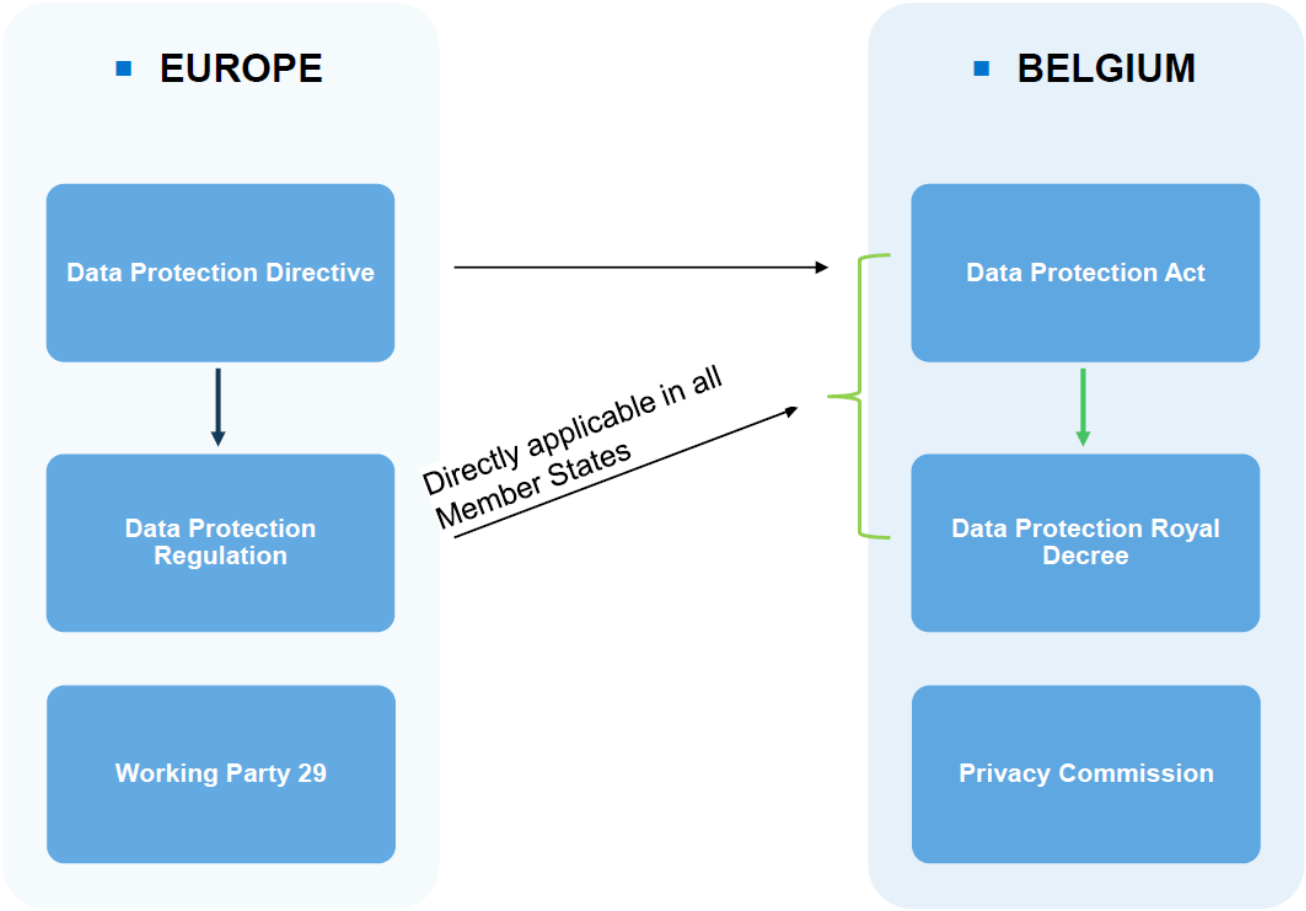

Vlaanderen
is sociaal wonen

Verandert er veel?

- Neen … Want
  - → De richtlijn uit 1995 blijft grote richtinggever
  - → Basisbegrippen blijven ongewijzigd
  - → AVG zorgt dus voor continuïteit

- Ja … Want
  - → Bijkomende rechten voor het individu
  - → Risico-gebaseerde benadering wordt standaard
  - → Accountability wordt ingevoerd voor verantwoordelijke
  - → Omdraaiing van bewijslast

Vlaanderen
is sociaal wonen

Begrippen

- Misschien ook nog wat persoonlijke data is!!
- DPA: data protection authority

  → lokale autoriteit, in België de privacycommissie
- DPO: data protection officer

  → moet onafhankelijk nagaan of een organisatie de AVG respecteert. Rapporteert aan leidend ambtenaar. Taak zal waarschijnlijk worden opgenomen door veiligheidsconsulent.

Vlaanderen
is sociaal wonen

Begrippen

- Verwerking

  → *elke bewerking m.b.t. persoonsgegevens,*
  → *al dan niet uitgevoerd met behulp van geautomatiseerde procédés,*
  → *zoals het verzamelen, vastleggen, ordenen, structureren, opslaan, bijwerken, wijzigen, opvragen, raadplegen, gebruiken, verstrekken d.m.v. doorzending, verspreiding of enigerlei andere wijze van terbeschikkingstelling, samenbrengen, met elkaar in verband brengen, alsmede het wissen of vernietigen van gegevens.*

Wanneer AVG van toepassing?

- Bij verwerking van persoonsgegevens
  - → Gestructureerde verwerkingen
  - → Dus ook op papier!
- Ruime interpretatie van zowel “verwerking” als “persoonsgegeven”
  - → Bijna elk manipulatie van zowat elk gegeven is een verwerking van persoonsgegevens
  - → Zodra informatie betrekking heeft op natuurlijk persoon die identificeerbaar is (direct of indirect)
- Personeelsbeleid is een uitzondering

Vlaanderen
is sociaal wonen

Strengere naleving

- Mogelijkheid tot zware sancties
  - → Staatssecretaris De Backer heeft al aangegeven dat hij de DPA de nodige tanden wil geven
  - → Belgische privacycommissie is nu al geen passieve DPA; cfr. rechtzaken tegen google en facebook
  - → Verwachting is niet OF er overheidsinstellingen klachten zullen krijgen maar eerder WIE de eerste zal zijn
- Omkering van de bewijslast
- Collectieve vorderingen
- Krachtdadigere DPA's
- Accountability

Vlaanderen
is sociaal wonen

Juridische basis om persoonsgegevens te verwerken

- *AVG voorziet 7 rechtmatige redenen:*
  - → Toestemming
  - → Noodzakelijke uitvoering overeenkomst
  - → Wettelijke verplichting
  - → Vitale belangen
  - → Algemeen belang
  - → Gerechtvaardigd belang (ligitimate interest).

Vlaanderen
is sociaal wonen

Juridische basis om persoonsgegevens te verwerken

- *AVG voorziet 7 rechtmatige redenen:*
  - → ~~Toestemming~~
  - → ~~Noodzakelijke uitvoering overeenkomst~~
  - → **Wettelijke verplichting**
  - → ~~Vitale belangen~~
  - → **Algemeen belang**
  - → ~~Gerechtvaardigd belang (ligitimate interest).~~
- Slechts 2 gelden voor de publiekrechtelijke taken van de publieke sector!!
  - → Toestemming kan niet gebruikt worden omdat er sprake is van een onevenwicht tussen de verantwoordelijke (overheid) en de betrokkene (burger)

Vlaanderen
is sociaal wonen

7 beginselen gegevensverwerking

- Rechtmatigheid, behoorlijkheid en transparantie
- Doelbinding (gegevens enkel gebruiken voor bepaalde doelen)
- Minimale gegevensverwerking
- Juistheid
- Opslagbeperking (gegevens bewaren zolang ze nodig zijn)
- Integriteit en vertrouwelijkheid (nodige veiligheidsmaatregelen nemen)
- Accountability
  - → vertaald als verantwoordingsplicht (Nl), responsabilité (Fr)
  - → Eerder: verantwoordelijkheid nemen en verantwoording geven

Vlaanderen
is sociaal wonen

Korte samenvatting: Nieuwe rechten voor burgers

- Uitdrukkelijke toestemming
- Recht om vergeten te worden
- Recht op dataoverdraagbaarheid
- Verwerkingsbeperking
- Bescherming kinderen
- Profilering
- Nieuwe gevoelige gegevens

Vlaanderen
is sociaal wonen

Rechten betrokkene

- Rechten van betrokkenen zorgen ervoor dat de verantwoordelijke verwerking een aantal procedures zal moeten voorzien om die rechten te vrijwaren
- Dit gaat dus inspanningen vergen

Vlaanderen
is sociaal wonen

Rechten betrokkene

- Recht op informatie = informatieplicht vr verantwoordelijke verwerking
  - → Welke informatie? doeleinden verwerking, bewaartermijn, derde ontvangers van de gegevens, contactgegevens DPO, rechten betrokkene aangeven
  - → Eenvoudig en duidelijk taalgebruik
- Recht op inzage (omvat ook recht op kopie)
  - → Kosteloos
  - → Binnen de maand

Vlaanderen
is sociaal wonen

Rechten betrokkene

- Recht op rectificatie of wissen van gegevens
  → Is gebaseerd op het beginsel “juistheid van gegevens”
  → Ook door te geven aan eventuele derden waaraan de gegevens zijn bezorgd

- Recht om vergeten te worden
  → Dit recht treedt NIET in de plaats van eventuele andere wetten zoals bewaartermijnen voor inspectie of archiefwetgeving
  → Wat met gegevens op backup-media??

Vlaanderen
is sociaal wonen

Korte samenvatting: nieuwe verplichtingen voor verantwoordelijke verwerking

- DP Impact Analyses
- Documentatieverplichtingen
- Data protection officer (DPO)
- Melding van veiligheidsinbreuken
- Data minimalisatie
- Verwerkersverplichtingen
- Privacy by design
- Privacy by default

Vlaanderen
is sociaal wonen

Plichten verantwoordelijke verwerking

A. Eerder administratieve verplichtingen

→ Houden van een intern register van verwerkingen

- × Welke verwerkingen doe ik allemaal?
- × Dit zijn niet alleen voor de hand liggende verwerkingen via softwarepakketten, documenten of werkbladen maar ook mail, ICloud, WeTransfer, Dropbox enz.
- × Je bent accountable, dus “neergeschreven”

Vlaanderen
is sociaal wonen

Plichten verantwoordelijke verwerking

→ Impact analyse die de verwerkingen gaan hebben

- × Exacte inhoud nog niet gekend
- × Betreft impact op het individu: wat is het gevolg voor dat individu wanneer de gegevens bv. verloren of gelekt worden. M.a.w. er wordt uitgegaan van de risico's

→ Eventuele voorafgaande raadpleging van DPA

- × Dit gebeurt nu al. Betreft voorafgaande goedkeuring door privacycommissie. Tot nu toe heeft VMSW dit altijd op zich genomen.

Vlaanderen
is sociaal wonen

Plichten verantwoordelijke verwerking

B. Eerder technische verplichtingen

1. Privacy by design
   → ieder proces dat gestart wordt moet privacy van het eerste moment mee in rekening nemen en niet achteraf

2. Privacy by default
   → minimale gegevensverzameling

Vlaanderen
is sociaal wonen

Plichten verantwoordelijke verwerking

3. Verplichtingen in verband met beveiliging
   → op basis van een dataclassificatie beslissen welke veiligheidsmaatregelen er moeten genomen worden

Voor punten 1, 2 en 3 geldt dat men passende maatregelen moet nemen. Passend op basis van risico, aard gegevens en kosten.

Vlaanderen
is sociaal wonen

Plichten verantwoordelijke verwerking

4. Melden van veiligheidsinbreuken
   - → Dit moet gebeuren bij DPA
   - → Afhankelijk van risico en impact zullen ook de betrokkene(n) geïnformeerd moeten worden
   - → Nu nog onduidelijk wat wel en wat niet moet worden gemeld

Vlaanderen
is sociaal wonen

Plichten verantwoordelijke verwerking

C. Eerder organisatorische verplichtingen

→ Keuze verwerker en sluiten van een verwerkersovereenkomst

- × Register van verwerkingsactiviteiten (contactgegevens, categorieën van verwerking, eventuele doorgiften naar derde landen)
- × Subverwerkers: Doorschuiven van contractuele verplichtingen van de verwerker naar de subverwerkers
- × Medewerkingsplicht voor verwerker met de DPA
- × Beveiligingsplicht
- × Meldingsplicht inzake inbreuken aan de verantwoordelijke verwerking
- × Selectie verwerker kan op basis van een vendor-assessment vragenlijst

Plichten verantwoordelijke verwerking

→ Aanstelling DPO. Dit zal waarschijnlijk ook aan de veiligheidsconsulent kunnen worden overgelaten.

→ Europa moedigt gedragscodes en certificatie bij verwerkers aan.

- × Nodige zekerheid rond de diensten van de verwerker.
- × Praktisch nog niet uitgewerkt

Vlaanderen
is sociaal wonen

Wie zijn verwerkers binnen sector?

- Potentieel de softwareleverancier (kandidaat-)huurders beheersprogramma
- Cloud-backup diensten
- Camerabewaking as a service (wanneer de beelden lokaal bij SHM/SVK worden bewaard is SHM/SVK bewerker; tenzij de leverancier nog andere diensten rond de beelden levert)
- Potentieel boekhoudsoftware leverancier
- Sociale secretariaten (zitten onder uitzonderingsregel)
- Microsoft als er Office 365 gebruikt wordt

→ vroeg genoeg navraag doen bij verwerker zodat die zich in orde kan stellen

Vlaanderen
is sociaal wonen

Wie zijn verwerkers voor VMSW?

- Proximus (datacenter)
- Acerta (software personeelsadministratie) → valt onder uitzondering
- Sopra → afhankelijk van de diensten die worden gevraagd. Testomgeving mag geen identificeerbare gegevens bevatten
- Microsoft (Office365) → elke cloudleverancier is een verwerker

→ vroeg genoeg navraag doen bij verwerker zodat die zich in orde kan stellen

Vlaanderen
is sociaal wonen

Gevolgen

- Accountability – verantwoordingsplicht
  - → Door het nemen van de nodige technische, administratieve en organisatorische maatregelen
  - → KUNNEN AANTONEN
  - → Dat de verwerking in overeenstemming is met AVG
  - → Aantonen is niet eenmalig! Bij iedere klacht moet voor het betreffende individu dit aantonen opnieuw gebeuren.

  - → Grote impact!

Vlaanderen
is sociaal wonen

Gevolgen

→ Het gevoerde gegevensbeschermingsbeleid moet uitgaan van een risico-gebaseerde benadering

→ Gartner raadt aan om:

- Formele business owners aan te duiden voor de verschillende processen (VMSW heeft hier dus een vooruitziende stap gezet)

- Per proces een raamwerk te creëren van start tot einde van het proces. Daarbij moet de focus liggen op de gegevensbehandeling tijdens het proces van vergaren tot verwijderen van de data.

Vlaanderen
is sociaal wonen